

Startnotitie Warmteprogramma

December 2025

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1.1 Aanleiding.....	3
1.2 Doel van de Startnotitie:	3
2.1 Organisatie Inhoudelijk proces	4
2.3 Bestuurlijke besluitvorming.....	5
2.4 Financiën.	6
Bijlage 1	6

Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Laren staat voor de opgave om de warmtetransitie concreet vorm te geven, in lijn met de nationale klimaatdoelstellingen. De eerste stap hierin was het opstellen van de Transitievisie Warmte (TVW), waarin op hoofdlijnen is vastgelegd hoe en wanneer wijken aardgasvrij kunnen worden.

Het Warmteprogramma vervangt de TVW. Dat is het gevolg van de inwerkingtreding van de Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie (Wgiw). De wet verplicht gemeenten om elke vijf jaar een Warmteprogramma vast te stellen.

De gemeente heeft tijdens de uitvoering van de TVW ervaring opgedaan in onderzoeken naar collectieve oplossingen, opstellen en uitvoeren van energiebesparingsacties (middels lokale isolatie aanpakken) en verdere verkenningen naar de verduurzaming van warmtebronnen. In het warmteprogramma zal hierover een evaluatie en terugkoppeling plaatsvinden. Daarover kan wel al gedeeld worden dat we in Laren voor een grote opgave staan naar een aardgasvrij gebouwde omgeving. Deze uitdaging is enorm, maar biedt tegelijkertijd kansen voor nieuwe samenwerkingen met al onze stakeholders met daarin ruimte voor innovatieve oplossingen.

Het warmteprogramma is een verdere uitwerking van de Transitievisie Warmte en concretiseert de aanpak, prioriteiten en tijdsplanning voor de periode 2026–2035. Het Warmteprogramma krijgt een formele status als wijziging van de omgevingsvisie en is daarmee richtinggevend voor het omgevingsplan en andere beleidsinstrumenten. Dit geldt voor alle gemeenten en maakt daarmee onderdeel uit van de landelijke opgave in de warmtetransitie.

Het Warmteprogramma moet eind 2027 vastgesteld zijn door het college van B&W. Wij koersen op het vaststellen van het warmteprogramma op uiterlijk Q1 2027. Deze termijn vraagt om een zorgvuldig proces waarin niet alleen de benodigde inhoud geborgd is, maar ook dat het besluitvormingstraject goed aansluit op de ambtelijke voorbereidingen. Dit vraagt om betrokkenheid van zowel interne als externe partijen en duidelijke afstemming over beleid, uitvoering en besluitvorming.

1.2 Doel van de Startnotitie

Het doel van deze startnotitie is om het proces en de werkwijze voor het opstellen van het Warmteprogramma van de gemeente Laren gestructureerd uiteen te zetten. Het document dient als kader voor de gemeentelijke organisatie, en vormt de leidraad voor alle betrokken partijen: het college van B&W, de gemeenteraad, de ambtelijke organisatie en de relevante stakeholders. In de notitie worden de volgende elementen toegelicht:

- De gemeentelijke afdelingen en stakeholders die worden betrokken in het inhoudelijke proces;
- De rol en de verantwoordelijkheid van het college bij de besluitvorming;
- De rol van participatie en communicatie richting belanghebbenden in het traject;
- De momenten en de wijze waarop de gemeenteraad wordt geïnformeerd en/of geconsulteerd.

Doelstelling opstellen Warmteprogramma

De doelstelling van het traject is het opstellen van een Warmteprogramma dat aansluit bij de ambities en context van elk van de drie gemeenten. De inhoudelijke basis wordt gevormd door drie pijlers:

1. **Visie op de warmtetransitie:** Bij stakeholders en de gemeentelijke organisatie worden de uitgangspunten en randvoorwaarden opgehaald en vertaald naar een visie op de warmtetransitie in de gemeente
2. **Inzicht in de opgave:** De gemeente krijgt inzicht in de toekomstige warmtevraag, beschikbare warmtebronnen en de maatschappelijke kosten van verschillende warmteopties. Op basis van deze informatie wordt bepaald welke warmteoplossing het beste past bij een wijk of buurt. Dat kan een individuele aanpak zijn, of een collectieve aanpak zoals een warmtenet
3. **Positie en rol van de gemeente:** De gemeente bepaalt haar voorkeursrol in de uitvoering van de warmtetransitie, passend bij de beschikbare instrumenten en in samenhang met regionale partners, woningcorporaties en de netbeheerder.

Procesvoorstel en gemeentelijke betrokkenheid

Voor de totstandkoming van het Warmteprogramma worden twee sporen naast elkaar gevolgd; de inhoudelijke verdieping door middel van thematische sessies en de bestuurlijke besluitvorming. Deze aanpak zorgt ervoor dat het programma zowel inhoudelijk gedragen als bestuurlijk haalbaar is. De gemeentelijke afdelingen die inhoudelijk bij het proces betrokken worden, zijn: Duurzaamheid, Ruimtelijke Ordening, Juridische zaken, Financiën, Communicatie en Participatie.

2.1 Organisatie

Bij het opstellen van het warmteprogramma wordt een projectmatige aanpak gehanteerd. De samenwerking vindt plaats tussen de Wethouder Duurzaamheid, de bestuurlijk opdrachtgever, en de betreffende Beleidsmedewerker Duurzaamheid.

2.2 Inhoudelijk proces

Het eerste spoor richt zich op de inhoudelijke verdieping van strategische thema's die samen het fundament vormen van het Warmteprogramma. Hierbij valt te denken aan:

- Uitgangspunten en randvoorwaarden gemeente en stakeholders;
- In kaart brengen warmtevraag, bronnenstrategie en maatschappelijke kosten warmte oplossingen;
- Kavelstrategie;
- PlanMer toets;
- Rolneming gemeente o.a. deelname in een lokaal warmtebedrijf;
- Financieringsinstrumentarium warmtetransitie en inzet door de gemeente;
- Participatieaanpak.

Ambtelijke betrokkenheid

De ambtelijke organisatie wordt nauw betrokken via een projectgroep. De projectleider vervult hierin een coördinerende rol en is integraal betrokken bij alle werksessies. Afhankelijk van het thema

sluiten andere afdelingen aan, zoals Ruimtelijke Ordening, Financiën, Juridische Zaken, Communicatie en Participatie. Deze thematische betrokkenheid zorgt ervoor dat alle relevante kennis en beleidskaders geborgd zijn in het proces.

Afstemming haalbaarheidsstudie collectieve warmtebronnen

Als er binnen een gemeente al studies zijn gedaan naar mogelijke collectieve warmtebronnen, dan worden deze meegenomen in de volgende onderwerpen van het warmteprogramma:

- Uitgangspunten en randvoorwaarden voor samenwerking tussen de woningbouwcorporaties, het Waterschap, de Netbeheerder en de gemeente;
- Rol gemeente en de eventuele keuze voor het lokale warmtebedrijf;
- Technische onderbouwing en kavelstrategie;
- Participatie- en communicatieplan voor bewoners (inclusief inzet aanwijsbevoegdheid en financieel instrumentarium).

Participatie- en communicatieplan

Heldere communicatie en het betrekken van belanghebbenden vormen een essentieel onderdeel van het Warmteprogramma. In het participatie- en communicatieplan zal worden toegelicht hoe en wanneer we belanghebbenden betrekken bij de ontwikkeling van het Warmteprogramma.

Bij het betrekken van bewoners in de totstandkoming van de warmtetransitie ligt de nadruk op *informer*en: bewoners worden actief geïnformeerd via verschillende kanalen, en eventuele vragen die bewoners hebben worden beantwoord. Ook zal het warmteprogramma bij de thematafel Klimaat en Duurzaamheid aan bod komen. Nadat het Warmteprogramma is vastgesteld, - bij de concrete uitwerking van een propositie voor een wijkuitvoeringsplan, zullen er intensievere vormen van participatie worden ingezet.

2.3 Bestuurlijke besluitvorming

Het tweede spoor richt zich op de bestuurlijke besluitvorming. Door het tijdspad van het traject zorgvuldig te plannen, bestuurlijke contactmomenten te organiseren en het proces te documenteren, wordt geborgd dat het Warmteprogramma niet alleen inhoudelijk klopt, maar ook bestuurlijk gedragen wordt.

Betrokkenheid college

Het college van B&W is verantwoordelijk voor de uiteindelijke vaststelling van het Warmteprogramma, en neemt gedurende het traject op meerdere sleutelmomenten een besluit. De ambtelijke planning sluit hierop aan, onder voorbehoud van tijdige afstemming met interne- en externe stakeholders. We hanteren de volgende fasering:

- **Q4 2025: Vaststelling college van de startnotitie warmteprogramma**
- **Q1 2026: Uitgangspuntennotitie over onderwerpen van het Warmteprogramma.** De uitgangspuntennotitie wordt vastgesteld om de koers te bepalen voor het conceptprogramma. In de uitgangspuntennotitie komen de volgende onderwerpen aan bod: algemene uitgangspunten, participatie, inzet aanwijsbevoegdheid, rolneming gemeente en inzet financieel instrumentarium.

- **Q3 /Q4 2026: Vaststelling van het conceptprogramma**, inclusief uitwerking van uitgangspuntennotitie zoals vastgesteld in Q3 2025.
- **Q4 2026 /Q1 2027: Definitieve vaststelling van het Warmteprogramma.**

De wethouder Duurzaamheid wordt hierin actief betrokken via periodiek bestuurlijk overleg.

Betrokkenheid gemeenteraad

Hoewel de gemeenteraad geen besluitvormende rol heeft in het vaststellen van het Warmteprogramma, is haar betrokkenheid van groot belang voor het creëren van draagvlak en het borgen van politiek-bestuurlijke continuïteit.

De raad wordt op strategische momenten geïnformeerd of geconsulteerd:

- De raad consulteren over uitgangspunten van het programma;
- De raad consulteren over de voorgenomen inzet van de aanwijsbevoegdheid;
- De raad informeren over rolkeuze van de gemeente in de warmtetransitie;
- De raad informeren over inzet van financieel instrumentarium.

2.4 Financiën

Hieronder staat een overzicht van de kosten voor het uitwerken en vaststellen van het warmteprogramma. Deze kosten zullen worden betaald uit het duurzaamheidsbudget van de gemeenten.

Te realiseren onderdelen	Kosten
Inhuur ondersteunend bureau	€ 35.000

Bijlage 1

Geïntegreerd overzicht: thema's in warmteprogramma, ambtelijke en bestuurlijke betrokkenheid

Onderstaande tabel biedt een integraal overzicht van de thematische uitwerking en het bijbehorende besluitvormingsproces. Per thema is weergegeven welke gemeentelijke afdelingen inhoudelijk betrokken zijn en op welk moment het college van B&W of de gemeenteraad wordt geïnformeerd, geconsulteerd of

gevraagd een besluit te nemen. Dit overzicht maakt inzichtelijk hoe de inhoudelijke verdieping, ambtelijke voorbereiding en bestuurlijke besluitvorming gedurende het hele traject met elkaar verweven zijn.

Thema	Inhoudelijke focus	Betrokken afdelingen	Betrokken Stakeholders	College	Raad
1. Algemene uitgangspunten en randvoorwaarden	Beleidskaders, visie en leidende principes	Duurzaamheid	Waterschap, Netbeheerders, Hut van Mle	Vaststelling algemene uitgangspunten in uitgangspuntennotitie (Q1 2026)	Consultatie voorafgaand aan besluit (Q1 2026)
2. Warmtevraag, bronnenstrategie en maatschappelijke kosten	Technische analyse, scenario's en afwegingskaders	Duurzaamheid, Ruimtelijke Ordening	Waterschap, Netbeheerders	Consultatie	–
3. Kavelstrategie	Gebiedsgerichte aanpak en indeling collectief/individueel	Duurzaamheid, Ruimtelijke Ordening		Consultatie	–
4. Strategie aanwijsbevoegdheid en rolverdeling	Inzet (wel of geen) aanwijsbevoegdheid en keuze rolneming gemeente in samenhang met ketenpartners	Duurzaamheid, Juridische Zaken	–	Uitgangspuntennotitie onder meer over inzet aanwijsbevoegdheid (Q1 2026)	Consultatie voorafgaand aan besluit (Q1 2026)
5. Financiering en investeringsinstrumenten	Subsidies, kostendeling, financiële participatie gemeente	Duurzaamheid, Financiën	–	Uitgangspuntennotitie onder meer over rolneming en inzet financiële instrumenten (Q1 2026)	Consultatie voorafgaand aan besluit (Q1 2026)
6. Participatie- en communicatieplan (extern georganiseerd)	Aanpak bewonersbetrokkenheid en procesontwerp	Duurzaamheid, Participatie, Communicatie	–	Uitgangspuntennotitie onder meer over participatie- en communicatieplan (Q12026) Definitieve vaststelling participatie- en communicatieplan (door raad) (Q1 2026)	Consultatie voorafgaand aan besluit uitgangspuntennotitie (Q12026); definitieve vaststelling participatie- en communicatieplan (Q12026)
Overkoepelend traject	Begeleiding proces, integratie en bestuurlijke afronding Warmteprogramma	Alle relevante afdelingen via projectgroep	–	Vaststelling conceptprogramma (Q3/Q4 2026); definitieve vaststelling (Q4 2026/Q1 2027)	Informatie bij concept; reflectie voorafgaand aan vaststelling